

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea pentru aderarea României la Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială, adoptată la Haga la 18 martie 1970

A. În cadrul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga (organizația interguvernamentală al cărei scop îl constituie, conform statutului acesteia, preocuparea privind unificarea progresivă a regulilor de drept internațional privat) a fost adoptată, la 18 martie 1970, Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială.

Prin elaborarea acestei convenții s-au creat premisele pentru facilitarea transmiterii și executării comisiilor rogatorii și pentru promovarea apropierii diverselor metode utilizate în aceste scopuri. Totodată, s-a asigurat creșterea eficienței cooperării juridice reciproce în materie civilă sau comercială.

În capitolul I – Comisiile rogatorii – Convenția stabilește că autoritatea judiciară a unui stat contractant se poate adresa prin comisie rogatorie autorității competente a unui alt stat contractant pentru a-i cere să îndeplinească orice act de cercetare, precum și alte acte judiciare.

Fiecare stat contractant va stabili o autoritate centrală care își asumă sarcina de a primi comisiile rogatorii adresate de o autoritate judiciară a unui alt stat și de a le transmite autorității competente în scopul executării.

Convenția stabilește datele pe care trebuie să le conțină cererea de comisie rogatorie și limba în care trebuie redactată. Se stabilește obligația de a informa autoritatea asupra datei și locului unde se va proceda la luarea măsurii solicitate, cu scopul ca părțile interesate și reprezentanții lor să poată asista.

Convenția prevede posibilitatea executării comisiei rogatorii după o formulă specială, cu condiția ca aceasta să nu contravină legislației statului solicitat, sau ca aplicarea să nu ridice dificultăți de ordin practic.

Sunt prevăzute de asemenea, cazurile în care comisia rogatorie nu se execută, cazurile în care aceasta poate fi refuzată, căile de transmitere a actelor care constată executarea comisiei rogatorii, regimul taxelor și cheltuielilor ocazionate de executarea unor asemenea cereri.

Capitolul II se referă la obținerea probelor prin intermediul funcționarilor diplomatici sau agenților consulari și prin împuterniciți. Aceștia sunt abilitați să îndeplinească pe teritoriul statului de reședință orice act de cercetare, pentru proprii cetățeni, în anumite condiții, sau cu privire la cetățenii statului de reședință ori ai unui stat terț, cu privire la o procedură în curs în fața unei instanțe a statului pe care îl reprezintă.

Convenția reglementează posibilitatea statelor părți de a formula declarații și rezerve cu privire la aplicarea prevederilor sale.

Convenția înlocuiește anumite texte din Convenția referitoare la procedura civilă, adoptată la Haga la 1 martie 1954, la care România este parte.

B. Aderarea României la Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială este una din exigențele integrării în Uniunea Europeană, fiind inclusă în acquis-ul comunitar, la Capitolul privind cooperarea internațională în materie civilă.

Textul nu este contrar prevederilor Constituției României sau principiilor de bază ale sistemului nostru de drept.

Față de reglementările interne în vigoare, aderarea la aceasta se face cu formularea unor declarații și a unei rezerve. Aceasta din urmă vizează excluderea de la aplicare a dispozițiilor art. 16, 17 și 18 din Capitolul II al Convenției. Prin aplicarea acestor articole s-ar depăși funcțiile consulare admise de legislația română pentru misiunile diplomatice sau oficiile consulare române în străinătate. Pe de altă parte, s-a considerat că o asemenea extensie a atribuțiilor consulare, inclusiv pentru audierea de persoane care aparțin unui stat terț, poate fi interpretată de acel stat de jurisdicție nerecunoscut de propria sa legislație.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea pentru aderarea României la Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială, adoptată la Haga la 18 martie 1970.